

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 34/23

U Luxembourg 16. veljače 2023.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-216/21 | Asociația „Forumul Judecătorilor din România”

Nezavisni odvjetnik N. Emiliou: postupak napredovanja sudaca koji se temelji na ocjeni njihova rada i postupanja koju provodi povjerenstvo sastavljeno od predsjednika i sudaca relevantnog višeg suda u skladu je s pravom Unije

Međutim, čak i kad su članovi tog povjerenstva neovisni, kriteriji koji se primjenjuju moraju biti dovoljno objektivni, relevantni i provjerljivi, pri čemu je to tijelo obvezno dati obrazloženje

Odjel za suce Consiliula Superior al Magistraturii (Vrhovno sudbeno vijeće, Rumunjska, u daljnjem tekstu: CSM) odobrio je 2019. nacionalnu uredbu o reformi postupka napredovanja primjenjivog na suce nižih sudova u Rumunjskoj. Asociația „Forumul Judecătorilor din România” i osoba YN traže djelomično poništenje te odluke pred Žalbenim sudom u Ploieștiju, Rumunjska.

Oni tvrde da postupak napredovanja koji se primjenjuje na suce nižih nacionalnih sudova provode predsjednici i članovi žalbenih sudova pri kojima treba popuniti slobodna radna mjesta te se temelji na subjektivnim i diskrecijskim kriterijima, a ne na objektivnoj ocjeni kandidata koja se temelji samo na njihovu uspjehu na pisanom ispitu.

Žalbeni sud u Ploieștiju pita se o usklađenosti takve reforme s načelom neovisnosti sudstva.

U svojem danas iznesenom mišljenju nezavisni odvjetnik E. Emiliou zaključuje da je usklađen s pravom Unije **postupak napredovanja sudaca koji se temelji na ocjeni njihova rada i postupanja koju provodi povjerenstvo sastavljeno od predsjednika i sudaca takvog višeg suda, a koji su usto zaduženi u žalbenom postupku provoditi nadzor odluka koje su donijeli ti suci nižih sudova i periodično ocjenjivati njihov rad¹. Međutim, čak i kad su članovi tog povjerenstva neovisni, kriteriji koje primjenjuju moraju biti dovoljno objektivni, relevantni i provjerljivi, pri čemu je to tijelo obvezno dati obrazloženje.**

Nezavisni odvjetnik ističe da je postupak napredovanja sudaca nižih sudova u Rumunjskoj strukturiran u dvama koracima. Prvi korak temelji se na pisanom ispitu u okviru natječaja koji je namijenjen testiranju teorijskog znanja i praktičnih vještina kandidata. Uspješni kandidati zatim napreduju u viši profesionalni razred, ali zapravo nastavljaju obnašati istu dužnost. Drugi korak, koji se naziva „stvarno napredovanje”, omogućuje kandidatima koji su već napredovali „bez premještaja” i koji posjeduju potreban profesionalni razred da budu doista raspoređeni na viši ili žalbeni sud.

Asociația „Forumul Judecătorilor din România” i osoba YN nastoje osporiti načine provođenja drugog koraka tog postupka tijekom kojeg povjerenstvo za odabir treba ocijeniti rad i postupanje kandidata tijekom posljednje tri

¹ Načelo neovisnosti sudstva, sadržano u članku 47. Povelje i članku 19. stavku 1. drugom podstavku UEU-a, u vezi s člankom 2. UEU-a

godine koje prethode njihovu sudjelovanju u tom drugom koraku. Dva aspekta tog postupka čine im se osobito problematičnima: način određivanja članova povjerenstva za odabir koji sudjeluju u postupku „stvarnog napredovanja” i sastav tog povjerenstva te kriteriji koje primjenjuju članovi povjerenstva za odabir kako bi odlučili koji će kandidati napredovati.

Što se tiče određivanja članova povjerenstva za odabir i njegova sastava, nezavisni odvjetnik smatra da elementi navedeni u glavnom postupku ne mogu sami po sebi dovesti kod osoba u razumnu sumnju nemogućnost utjecaja vanjskih čimbenika na kandidate u postupku „stvarnog napredovanja”.

Problemi s neovisnosti sudstva nisu ograničeni na situacije koje uključuju druge grane vlasti ili treće strane, nego mogu nastati unutar samog sudskog sustava, kad god postoji opasnost da na suce mogu nepropisno utjecati njihovi kolege. Međutim, mora postojati naznaka da bi takva koncentracija ovlasti doista mogla prouzročiti vanjsku intervenciju ili pritisak koji može ugroziti neovisnu prosudbu sudaca nižih sudova i utjecati na njihove odluke.

Budući da su članovi žalbenih sudova država članica na temelju prava Unije sami dužni poštovati načelo neovisnosti sudstva i biti slobodni od vanjskog utjecaja ili pritiska, oni su načelno u dobrom položaju ocijeniti rad kandidata i odrediti tko od njih zaslužuje napredovanje. **Međutim, sa stajališta neovisnosti sudstva nije toliko odlučujuće pitanje tko provodi postupak napredovanja, nego jesu li kriteriji koje primjenjuje tijelo zaduženo za provedbu takvog postupka dovoljno jasni, objektivni i provjerljivi te je li to tijelo obvezno obrazložiti svoje odluke.**

Na sudu je koji je uputio zahtjev da provjeri mogu li primijenjeni kriteriji stvoriti kod osoba razumnu sumnju u neovisnost sudaca nižih sudova na koje se odnosi taj postupak. To se osobito događa kada načini na koje se provodi određeni postupak ili kriteriji primijenjeni prilikom provedbe tog postupka nisu propisani zakonom (i stoga nisu provjerljivi), kada su nejasni ili nevažni ili omogućuju nagađanja o utjecaju političkog ili drugog pritiska (primjerice ako primijenjeni kriteriji nisu dovoljno objektivni).

U ovom se slučaju čini da su kriteriji za ocjenjivanje rada kandidata javno navedeni i stoga se mogu provjeriti. Osim toga, svi su oni relevantni za stvaranje mišljenja o sudskoj aktivnosti i zaslugama kandidata.

Nezavisni odvjetnik također ističe da su izvori informacija i dokaza na kojima članovi povjerenstva za odabir moraju temeljiti svoju odluku o svakom kandidatu prilično brojni i raznoliki. To pridonosi tomu da se čini da se opći postupak „stvarnog napredovanja” *a priori* temelji na objektivnoj, a ne diskrecijskoj ocjeni.

Ti elementi, uz činjenicu da povjerenstvo za odabir zaduženo za provedbu postupka napredovanja mora sastaviti obrazloženo izvješće u kojem se navode ocjene dodijeljene za primijenjene kriterije, kao i ukupnu ocjenu koju je dobio kandidat nakon završetka postupka, što kandidat može osporavati, potvrđuju da ne postoji stvarna opasnost od „neopravdane diskrecijske ovlasti” koja kod osoba dovodi u razumnu sumnju neovisnost dotičnih sudaca.

NAPOMENA: Mišljenje nezavisnog odvjetnika ne obvezuje Sud. Zadaća je nezavisnih odvjetnika Sudu predložiti, potpuno neovisno, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pokrenut pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova (+352) 4303 4293

Ostanite povezani!

